

NutrITion i ett nytt millenium IT – för integrerad undervisning

VETENSKAP
UTBILDNING
KVALITET

Artikeln
sammanfattar
tisdagsmötet
på Svenska
läkaresällskapet
den 7 mars 2000.

För sammandraget
svarar moderatorn
samt de medver-
kande i panelen.

Informationsteknologin (IT) har öppnat nya möjligheter för integrerad undervisning i läkarutbildningen. Detta är speciellt av värde för ett ämne som har många anknytningspunkter till olika prekliniska och kliniska discipliner. Nutritionsenheten vid institutionen för medicinska vetenskaper har under senare år satsat på utnyttjande av modern IT i undervisningen såväl inom nutritionsundervisning för läkarstuderande som i

det undervisningsprogram för internationella nutritionsfrågor som beskrivs vid enheten. Vid Akademiska sjukhuset, Uppsala, har också utvecklats ett Centrum för telemedicin som har till uppgift att samordna forskning och information om telemedicinens utveckling.

Ett CD-rom-baserat interaktivt ut-

bildningsmaterial har utvecklats av professor Steven Zeisel vid University of North Carolina, Chapel Hill, med ekonomiskt stöd från National Institutes of Health, NIH, ett antal amerikanska forskningsfonder samt läkemedels- och livsmedelsindustri. Programmet omfattar för närvarande sex olika områden (diet, obesity and cardiovascular disease, diabetes and weight management, maternal and infant nutrition, nutritional anaemias, nutrition and stress, nutrition and cancer). Programmet används idag vid drygt 70 av 130 medicinska fakulteter i USA, däribland Cornell University, Harvard Medical School, Mayo Medical School, Vanderbilt University.

Programmet syftar till att skapa ett innovativt, effektivt, och flexibelt undervisningsmaterial som engagerar studenterna och som är anpassat för undervisning på preklinisk och klinisk nivå.

Materialet spänner över biokemi, klinik, epidemiologi samt preventiv och kurativ behandling.

Idag ställs materialet till förfogande gratis till alla medicinska fakulteter inom och utom USA. Det kan också till en överkomlig kostnad utnyttjas för undervisning av paramedicinsk personal. Ytterligare informationer om programmet kan erhållas via Internet (<http://www.med.unc.edu/nutr>).

Undervisningsmaterialet har under våren 2000 prövats i undervisningen av läkarstuderande och studenter som deltar i nutritionskurser vid nutritionsenheten i Uppsala och fått ett mycket positivt mottagande. Avsikten är att under höstterminen 2000 utnyttja materialet som grund för en 10-poängskurs i nutrition för läkarstuderande.

Ny väg för internationellt nätverk

Nutritionsenheten vid institutionen för medicinska vetenskaper i Uppsala har under februari mars 2000, med finansiering från Sida, för andra gången genomfört ett IT-baserat samarbets- och fortbildningsprojekt med ett 20-tal nutritionsinstitutioner i Afrika: »Global NutrITion 2000», som illustrerar IT-teknologins möjligheter i samarbetet med utomeuropeiska länder. I kursen deltar 26 seniora lärare, de flesta med

PhD eller motsvarande examen från Nordamerika, Australien eller Europa och som alla ansvarar för akademisk utbildning i nutrition inom främst medicinska fakulteter i Afrika.

Syftet med programmet är trefaldigt:

Σ att initiera ett globalt nätverk mellan nutritionsinstitutioner i både höginkomst- och låginkomstländer men också mellan institutioner inom Afrika;

Σ att uppdatera kunskaperna inom nutrition i ett globalt perspektiv;

Σ att ge deltagarna fördjupade kunskaper om hur IT-teknologin bäst kan utnyttjas i undervisningen och inte minst hur Internet kan utnyttjas för uppdatering och erfarenhetsutbyte.

Programmet innefattar tre faser: en första femveckors period i Uppsala som ger en uppdatering av aktuella och globala nutritionsfrågor samt träning att utnyttja modern IT-teknologi; en andra fas där deltagarna under ett halvår arbetar i mindre grupper på hemmainstitutionen för att utarbeta problemorienterat undervisningsmaterial; och slutligen en enveckas återsamling där deltagarna gemensamt sammanfattar och diskuterar det insamlade och utarbetade materialet. Nästa års upplaga av projektet inriktas på Asien (se www.nutrition.uu.se).

I klinisk undervisning

Telemedicinens potential i hälsovård och i klinisk undervisning kommer speciellt i fråga i samband med diagnostik och behandling av sällsynta sjukdomar som kräver avancerad specialistkunskap. IT medför möjligheter till distansarbete.

Bildöverföring av röntgenbilder, patologiska preparat, ögonbottenundersökning eller av elektriska impulser från EKG-registrering och neurofysiologiska undersökningar minskar kvalitetskillnader i sjukvården mellan centralorter och perifera vårdcentraler.

Centrum för telemedicin vid Uppsala universitet har till uppgift att samordna forskning, speciellt med tvärvetenskaplig inriktning samt att sprida information om telemedicinens möjligheter till allmänheten. Centrat ansvarar för den 6:e internationella världskonferensen i telemedicin som anordnas i Uppsala 18–21 juni 2001. Σ

Författare

LEIF HAMBRAEUS
professor

THORKILD TYLLESKÄR

dr, båda vid institutionen för medicinska vetenskaper, nutrition, Uppsala universitet

STEVEN ZEISEL

professor, department of nutrition, School of public health, School of medicine, University of North Carolina at Chapel Hill, North Carolina, USA

HANS KOLLBERG

professor emeritus,

ANDERS FAGERLUND

dr, båda vid centrum för telemedicin, Akademiska sjukhuset Uppsala.